

Газета Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта

www.gazeta.bsu.by

УНІВЕРСІТЭТ

Пераможца V і XV Нацыянальных конкурсаў друкаваных СМІ «Залатая літара» ў намінацыях «Найлепшая шматтыражная газета», «Найлепшыя матэрыялы навуковай, навукова-папулярнай тэматыкі»

21 студзеня 2025 года, №1 (2292)

НАПЯРЭДАДНІ ВАЖНАЙ ПАЛІТЫЧНАЙ ПАДЗЕІ

Андрэй Кароль,
рэктар БДУ

Сёння Беларусь знаходзіцца напярэдадні галоўнай палітычнай падзеі – выбараў Прэзідэнта. Гэта вырашальны і значны момант у сацыяльным і эканамічным жыцці ўсяго беларускага грамадства. Ён прадвызначае асноўны вектар развіцця дзяржавы і акрэсліць новыя магчымасці ўплыву на свет у цэлым. У наш час мы бачым глабальныя працэсы, якія прыводзяць да хваляванняў і перабудовы свядомасці мас, росту маналагічнасці паводзін, зносін, хуткасцяў. У такіх няпростых пераходах вельмі важна выбудоўваць даверны дыялог з грамадствам, растлумачваць ключавыя пытанні, каб кожны ўсвядомлена падшоў да выбарчай кампаніі. Гэта важна не толькі для будовы паспяховай будучыні, але і для абароны гістарычнага мінулага – падмурка беларускай спадчыны і вопыту розных пакаленняў. Для моладзі ж выбары стануць своеасаблівым «экзамэнам» на ўнутраную сталасць і ўсвядомленасць асобы. У гэты стратэгічна важны момант варта падтрымліваць і накіроўваць маладое пакаленне вучыць аналізаваць прадстаўленую інфармацыю і даваць магчымасць дзейнічаць, абаліраючыся на ўнутраныя падахвочванні.

Ганна Бакун, прарэктар па ідэалагічнай і выхаваўчай рабоце

У Рэспубліцы Беларусь выбары і рэферэндумы з'яўляюцца адной з формаў удзелу ў кіраванні справамі дзяржавы для беларускіх грамадзян. У БДУ распрацаваны цэлы комплекс мерапрыемстваў, прысвечаных электаральнай кампаніі – Дарожная карта па падрыхтоўцы да правядзення выбараў Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь. Галоўным мерапрыемствам, уключаемым у Дарожную карту, для студэнтаў БДУ стала «Школа маладога выбаршчыка», у рамках якой удзельнікі стваралі ўласныя праекты, слухалі лекцыі экспертаў, камунікавалі са Старшынёй Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь Наталляй Качанавай, старшынёй Беларускай партыі «Белая Русь» Алегам Раманавым, суддзёй Канстытуцыйнага Суда Рэспублікі Беларусь Тадэвушам Варановічам. Ключавымі сустрэчамі з працоўным калектывам у дадзены перыяд сталі сустрэчы рэктара БДУ Андрэя Кароля з ідэалагічным актывам БДУ, куратарамі навучальных груп (ахоп да 80 %) і з работнікамі ўніверсітэта, якія пражываюць у інтэрнаце, а таксама сустрэчы з даверанымі асобамі кандыдата ў прэзідэнты Аляксандра Лукашэнкі Наталляй Качанавай і Юрыем Сянко.

26 студзеня 2025
ВЫБАРЫ ПРЭЗІДЭНТА
РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

ПРАГАЛАСАВАЦЬ МОЖНА

НА ВЫБАРЧЫМ УЧАСТКУ
Галасаванне праводзіцца ў дзень выбараў
26 студзеня 2025 г. з 8:00 да 20:00

ПА МЕСЦЫ ЗНАХОДЖАННЯ ВЫБАРШЧЫКА
Галасаванне праводзіцца ў дзень выбараў
26 студзеня 2025 г. з 8:00 да 20:00
З просьбай арганізаваць галасаванне ў дзень выбараў па месцы знаходжання, дома, выбаршчык можа звярнуцца ва ўчастковую камісію самастойна або праз суседзяў, сваякоў не пазней за **18 гадзін 26 студзеня 2025 г.**
Прычыну немагчымасці прыйсці ў памяшканне для галасавання афіцыйна пацвярджаць не патрабуецца

ДАТЭРМІНОВАЕ ГАЛАСАВАННЕ
Пачынаецца за **5 дзён** да дня выбараў
Выбарчыя ўчасткі адкрыты
з 12:00 да 19:00

21

22

23

24

25

 студзеня

КОЖНЫ ВЫБАРШЧЫК
ГАЛАСУЕ АСАБІСТА,
ГАЛАСАВАННЕ ЗА ІНШЫХ
АСОБ НЕ ДАПУСКАЕЦЦА
Выносіць выдадзены бюлетэнь за межы памяшкання для галасавання, а таксама ажыццяўляць фота- і відэаздымку запойненага бюлетэня **забараняецца**

WWW.REC.GOV.BY

Больш інфармацыі на афіцыйным сайце ЦВК

Канстанцін Шыбун,
старшыня студэнцкага савета БДУ

гэта шанец фарміраваць будучыню нашай краіны, будучыню беларускага народа, нашу агульную вялікую будучыню!

Выбары для студэнтаў – гэта магчымасць выказаць свае меркаванні і паўплываць на будучыню свайго дзяржавы. Яны вызначаюць палітыку, сферы адукацыі, развіцця, працаўладкавання і сацыяльных гарантый. Важна быць інфармаванымі пра кандыдатаў і іх праграмы, каб зрабіць усвядомлены выбар. Мы, студэнты, павінны актыўна цікавіцца палітычнай сітуацыяй і ўдзельнічаць у дыскусіях. Выбары, якія адбудуцца, –

Аляксандра Гарбачык,
сакратар пярвочнай арганізацыі БРСМ БДУ

гатовыя разам выбіраць моцнага лідара.

Удзел у выбарах для студэнтаў БДУ – гэта не толькі магчымасць праявіць актыўную грамадзянскую пазіцыю і рэалізаваць свой грамадзянскі абавязак. Гэта спосаб паказаць клопат пра будучыню свайго краіны, а для тых, хто галасуе ўпершыню, – новая ступень сталення. З упэўненасцю можна сказаць, што студэнты БДУ як дружны калектыў

МОСТ БЕЛАРУСКА-КІТАЙСКІХ ПЕРСПЕКТЫЎ

БДУ ў апошнія гады тройчы заваёўваў статус «Экспарцёр года» ў намінацыі «Адукацыя». На дадзены момант колькасць замежных студэнтаў дасягнула максімуму. Лідарамі сярод іх з'яўляюцца кітайскія грамадзяне, якія стабільна выбіраюць БДУ за якасць адукацыі, высокія пазіцыі ў сусветных рэйтынгах і спрыяльнае становішча ў краіне. За гэтымі лічбамі стаіць вялікая праца ўсяго калектыву БДУ па стварэнні ўнікальнага адукацыйнага асяроддзя для замежнікаў, па фарміраванні ў іх асэнсаванага выбару БДУ і Беларусі.

Паказальным прыкладам такой дзейнасці стала рэалізацыя сумеснага беларуска-кітайскага праекта «Інстытут інавацыйнай адукацыі пад эгідай БДУ» (ІІА) у г. Санья ў КНР. Старт яму быў дадзены ўлетку мінулага года, а зараз ужо відаць перспектыву адкрыцця ў гэтым горадзе на базе інстытута філіяла БДУ. Пра гісторыю, місію, планы па развіцці ІІА распавяла яго каардынатар Святлана Кабачэўская.

РАСПАВЯДЗІЦЕ ПРА ГІСТОРЫЮ СТВАРЭННЯ ІНСТЫТУТА

Сумесны беларуска-кітайскі праект, які сёння аб'ектыўна трансфармаваны ў паўнаважны інстытут, стаў вынікам сістэмнай і працяглай працы БДУ і кітайскіх партнёраў. Ключавым тут стаў Хайнанскі цэнтр перадавога досведу ў сферы міжнароднай адукацыі г. Санья (правінцыя Хайнань). У аснову дзейнасці ІІА пакладзены досвед інфармацыйна-адукацыйных цэнтраў беларускай ВНУ ў Кітаі, якія працавалі з кітайскімі абітурыентамі, рыхтавалі іх да паступлення ў БДУ.

Па сутнасці, інстытут інавацыйны па шматлікіх параметрах. Сёння тут рэалізуюцца найлепшыя практыкі па навучанні рускай мове як замежнай, развіваецца новы падыход падрыхтоўкі да вучобы і жыцця ў зусім іншай краіне: са сваёй культурай, традыцыямі і менталітэтам. Сама лакацыя рэалізацыі праекта – г. Санья – ва ўсіх кірунках ідэальная. ІІА БДУ знаходзіцца на тэрыторыі холдынга «Горад навукі і тэхналогій Ячжоу Бэй Санья» – унікальнай сучаснай платформе правядзення навуковых даследаванняў. БДУ стаў першай беларускай ВНУ, якая ўсталявала афіцыйнае супрацоўніцтва з холдынгам.

НА ВАШУ ДУМКУ, У ЧЫМ УНІКАЛЬНАСЦЬ ІНСТЫТУТА І ЦІ ЁСЦЬ ПАДОБНЫЯ УСТАНОВЫ ў ПРАВІНЦЫІ ХАЙНАНЬ?

Праект «ІІА», як мне бачыцца, увасабленне адукацыйнай і навуковай місій дзвюх краін. Да працы са слухачамі прыцягваюцца высокапрафесійныя выкладчыкі Беларусі і Кітая. Многія з іх маюць навуковую ступень. Пры гэтым кітайскія супрацоўнікі бліскуча валодаюць рускай мовай. Гэта ў тым ліку праява ўнікальнасці. Адукацыйны і навуковы патэнцыял, матэрыяльна-тэхнічная база, падтрымка ІІА кіраўніцтвам правінцыі Хайнань – усё значнае і каштоўнае ў дзейнасці інстытута.

Сумесныя цэнтры па навучанні рускай мове, вядома, ёсць. Яны працуюць як афлайн, так і дыстанцыйна. Калі б мы накіравалі свае сілы толькі на падрыхтоўку па рускай мове, гэта было б неарыгінальна і неэфектыўна.

ЯКІЯ АСНОўНЫЯ НАПРАМКІ ДЗЕЙНАСЦІ ІІА?

Навучанне рускай мове як замежнай і падрыхтоўка да навучання на факультэце дадатковай адукацыі БДУ з мэтай паступлення ва ўніверсітэт на першую ступень адукацыі ці ў магістратуру. Але гэта не проста заняткі, дзе нашы студэнты пішуць, чытаюць, размаўляюць. Гэта комплекс навучальных заняткаў з максімальным заглыбленнем у беларускую культуру, рускамоўную атмасферу. Сярод навучальных дысцыплін – «Асновы рускай мовы»; «Элементарны аўдыявізуальны курс рускай мовы»; «Граматыка рускай мовы»; «Знаёмства з Беларуссю: краіназнаўства»; «Практыка рускай мовы»; «Ранішняе чытанне»; «Кансультацыі»; «Кінасеанс». Выкладчыкі выкарыстоўваюць навучальныя дапаможнікі па рускай мове Інстытута дадатковай адукацыі БДУ, розныя матэрыялы, якія ўлічваюць спецыфіку працы з кітайскімі навучэнцамі.

Вялікае значэнне надаём усебаковаму развіццю студэнтаў. Штомесяц у інтэрактыўнай форме праходзіць «Інтэлектуальны марафон» на розную тэматыку: «Сакрэты рускага алфавіта», «Часціны мовы рускай мовы», «Пра што кажуць дзеясловы» і інш.

Развіваем навуковы напрамак. Выкладчыкі ўдзельнічаюць у навуковых форумах, студэнты пры нашай падтрымцы падалі заяўкі на ўдзел у XII Міжнароднай навуковай канферэнцыі «Кітайская цывілізацыя ў дыялогу культур», якая пройдзе ў сакавіку 2025 года ў Мінскім дзяржаўным лінгвістычным універсітэце. Усім сіламі імкнёмся стварыць унікальнае і камфортнае адукацыйнае асяроддзе.

Таксама інстытут арыентаваны на рэалізацыю сумесных адукацыйных праграм па сістэме «1+3» і «2+2».

Перспектывнай бачыцца арганізацыя на базе інстытута павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі ў галіне інавацыйнага навучання кітайскіх выкладчыкаў рускай мове як замежнай і іншых дысцыплін. Вялікую цікавасць сярод кітайскіх калегаў выклікала серыя метадычных семінараў па прымяненні інавацый у адукацыі,

якія ў снежні мінулага года ў г. Санья правёў рэктар БДУ Андрэй Кароль. Удзельнікамі гэтых заняткаў сталі выкладчыкі і студэнты інстытута, прадстаўнікі НДІ навукова-тэхнічнага раёна Ячжоу Бэй, дырэктары школ, прадстаўнікі ўпраўленняў адукацыі павеятаў правінцыі Хайнань і інш. Пасля семінараў на перамовах з калегамі з кітайскіх універсітэтаў стварылася разуменне, што семінары вядучых навукоўцаў Беларусі па розных напрамках вельмі запатрабаваныя сярод акадэмічнай грамадскасці правінцыі Хайнань.

У ліку нашых мерапрыемстваў развіццё бізнес-ініцыятыў, акадэмічны абмен, правядзенне сумесных адукацыйных форумаў, публічных лекцый і г. д. Напрыклад, партнёрамі інстытута ўжо сталі школы горада Пекіна, правінцыі Юньнань, Гуандун, Хэбэй, Шэньсі, Шаньдун, Хэнань, Фуцзянь, Чжэцзян, гарадоў Шанхай і Чунцін, аўтаномнага раёна Нінся. Плануецца правядзенне адкрытых заняткаў, майстар-класаў і кансультацый для выкладчыкаў рускай мовы ў гэтых школах, можна сказаць, цьютарскае суправаджэнне рэалізацыі праекта. Гэты напрамак мы будзем развіваць з сакавіка 2025 года.

ЯКІЯ ПЕРСПЕКТЫВЫ НАВУЧАННЯ ў ІІА АДКРЫВАЮЦА ў КІТАЙСКІХ ВУЧНЬЯЎ?

Якасная адукацыя, перспектывная кар'ера, самарэалізацыя. Але наколькі яны рэалізуюць сябе ў Беларусі, залежыць толькі ад іх. Бясспрэчна, яны маюць патрэбу ў падтрымцы беларускіх выкладчыкаў, пэўнай лаяльнасці і разуменні.

Знаходзячыся ўдалечыні ад Беларусі, я сама праходжу той шлях цяжкасцяў, з якімі сутыкаюцца кітайскія грамадзяне падчас вучобы ў нашай краіне. Таму, каб студэнты маглі скарыстацца перспектывай, прапанаванай інстытутам, мы імкнёмся развіць у іх веру ў сябе, матываваць на вывучэнне новага, паказаць шлях да поспеху і рэалізацыі здольнасцяў, пашыраем разуменне свету і значнасці кожнага студэнта, рыхтуем яго да пражывання ў іншай краіне. Мы заканчваем усе заняткі двума словамі: «Я – малайчына!» Мы цытуем ім пастаянна словы Канфуцыя: «Калі вы хочаце дамагчыся поспеху, пазбягайце шасці заганаў: дрымотнасці, ляноты, страху, гневу, бяздзейнасці і нерашучасці».

НА ЯКІЯ СПЕЦЫЯЛЬНАСЦІ БДУ ПЛАНУЮЦЬ ПАСТУПАЦЬ ВЫПУСКНІКІ ІНСТЫТУТА?

У верасні 2024 года да нас паступілі 45 чалавек, у снежні яны ўжо выпусціліся. З іх 35 плануюць атрымаць ступень бакалаўра, а 10 – магістра. Яны з розных правінцый Кітая. Пры паступленні да нас яны адразу кажуць, на які факультэт БДУ плануюць паступаць. Часам падчас вучобы змяняюць сваё рашэнне. У прыярытэце ў іх факультэты: журналістыкі, міжнародных адносін, эканамічны, гістарычны, юрыдычны, радыёфізікі і камп'ютарных тэхналогій і інш.

ЯК АТРЫМЛІВАЕЦЦА «НАСЫЦІЦЬ» ІНСТЫТУТ АТМАСФЕРАЙ БЕЛАРУСІ?

Стварэнне атмасферы Беларусі – адзін з пастулатаў філасофіі інстытута. Каб кітайскім студэнтам было камфортна ў нашай краіне, неабходна загадзя пазнаёміць з ёй, з яе традыцыямі і выбітнасцямі, гісторыяй і культурай. Паспехі ў вучобе наўпрост залежаць ад разумення і ведання асаблівасцяў самой сістэмы адукацыі, разумення яе метадычных падыходаў. Каб пачувацца часткай карпарацыі БДУ, неабходна вывучыць яго гімн. Нашы студэнты аддаюць шмат часу на завучванне тэксту, але яны яго вам праспяваюць у любы час.

У інстытуце адкрыты культурна-адукацыйны цэнтр імя Янкі Купалы. У ім цяпер праходзяць не толькі заняткі, але і сустрэчы, мерапрыемствы. У наш інстытут прыязджаюць выпускнікі беларускіх ВНУ з ліку кітайскіх грамадзян. Яны сустракаюцца са студэнтамі, дзеляцца ўражаннямі пра вучобу ў Беларусі, даюць парады і наказы. Стварэнне беларускай атмасферы – гэта заклад паспяховай сацыялізацыі і адаптацыі замежнікаў.

КІРАЎНІЦТВАМ БДУ АКТЫЎНА ВЯДЗЕЦЦА ПРАЦА ПА ПРЫСВАЕННІ ІНСТЫТУТУ ЮРЫДЫЧНАГА СТАТУСУ. ШТО ГЭТА ДАСЦЬ У ДАЛЕЙШЫМ?

Вельмі важнае для праекта пытанне. У 2024 годзе ІІА БДУ ўсталяваў афіцыйнае супрацоўніцтва з холдынгам «Горад навукі і тэхналогій Ячжоу Бэй Санья» – адным з ключавых інавацыйных праектаў развіцця Хайнанскага порта свабоднага гандлю, які аб'яднаў ужо больш за 10 універсітэтаў, 18 навукова-даследчых інстытутаў і 9000 кампаній. Ён становіцца адной з найважнейшых навукова-даследчых баз у Кітаі. Стаць членам холдынгу ў статусе юрыдычнай асобы – гэта афіцыйнае прыняцце

праекта як сумеснай беларуска-кітайскай установы адукацыі на тэрыторыі правінцыі Хайнань. Гэта ў сваю чаргу надасць інстытуту самастойнасць у рэалізацыі сумесных адукацыйных праграм і

ўсіх іншых нашых напрамкаў, павялічыць узровень міжнароднага іміджу беларускай адукацыі, адкрые новыя магчымасці для павелічэння экспарту адукацыйных паслуг і яго дыверсіфікавання.

УРАЖАННІ КІТАЙСКІХ СЛУХАЧОЎ ІІА

У Цзінья

«Мне 20 гадоў. Я прыехаў у інстытут з правінцыі Хэбэй для вывучэння рускай мовы. Заняткі праходзяць цікава, шмат актыўных заданняў, увесь час чую рускае маўленне. У інтэрнаце пачуваюся як дома.

Руская мова – складаная. Але ў нас выдатныя выкладчыкі. Яны зрабілі так, што руская мова стала цікавай, і мы не баімся размаўляць і памыляцца. У інстытуце можна да кожнага звярнуцца па дапамогу.

Мая вучоба ў інстытуце – гэта першы крок у маім жыцці, і хутка я буду вучыцца ў Беларусі. Маёй краіне патрэбныя прафесіяналы, а ў Беларусі я магу ім стаць, каб вярнуцца дахаты і ўслаўляць сваю краіну».

Ван Дзіхэн

«Прыехаў з горада Баадзіна правінцыі Хэбэй. Чатыры месяцы вывучаю рускую мову. Да мяне вельмі цёпла ставяцца, у мяне шмат новых сяброў. Раней я зусім не ведаў рускай мовы, а сёння магу чытаць, лепш даведаўся Беларусь. У мяне атрымліваецца многае, таму што мяне заўсёды падтрымліваюць выкладчыкі і кожны раз кажуць: «Ты – малайчына!» У мяне няма цяжкасцяў у вывучэнні рускай мовы. Таму што я заўсёды магу спытаць парады і звярнуцца па дапамогу. БДУ – найлепшы ўніверсітэт Беларусі. На занятках мы часта размаўляем пра Беларусь. Мне ўжо падабаецца гэта краіна і мой будучы ўніверсітэт БДУ. Буду добра вучыцца і вярнуся ў Кітай добрым фінансістам».

Чжан Сінья

«Інстытут – дынамічная, змястоўная школа, дае нам ідэальную платформу для росквіту і ўсебаковага развіцця. Культурная разнастайнасць кампуса ўражае. Школа выступае за пазітыўны стыль, адзінства, братэрства і адвагу, што радуе сэрца кожнага вучня, як веснавей і дождж. Каманда выкладчыкаў школы – самая галоўная сіла. Яны падобныя да дасведчаных мараплаўцаў, якія накіроўваюць студэнтаў у моры ведаў. Кожны выкладчык мае вялікія прафесійныя веды, імкнецца навучыць новаму, разуменню мовы, культуры і жыцця ў Беларусі».

Алена МАРЦУЛЕВІЧ

НАВІНЫ МІНСКА | БЕЛАРУСІ

У Беларусі ўпершыню прысуджана вучоная ступень доктара тэхнічных навук па спецыяльнасці «пажарная і прамысловая бяспека». Першым у гісторыі нашай краіны ўладальнікам гэтай вучонай ступені стаў начальнік Універсітэта грамадзянскай абароны МНС Іван Палявода.

Дэлегацыя з дзіцячага тэхнапарка «Квантарыум Пскоў» (Расія) на чале з дырэктарам Надзеяй Грыгор'евай наведала Нацыянальны дзіцячы тэхнапарк з мэтай падпісання пагаднення аб супрацоўніцтве.

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка адобрыў праект пратакола аб унясенні змяненняў у Дагавор аб Еўразійскім эканамічным

саюзе ад 29 мая 2014 года. Змяненні датычацца пытанняў мытнага рэгулявання, гандлю, канкурэнцыі, дзяржаўных закупаў, энергетыкі, транспартнага кантролю, тэхнічных рэгламентаў.

Дэпутаты на пасяджэнні другой сесіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу восьмага склікання прынялі ў першым чытанні законапраект «Аб змяненні Закона Рэспублікі Беларусь «Аб дарожным руху»». Ён накіраваны на ўдасканаленне грамадскіх адносін, якія ўзнікаюць пры кіраванні колавымі трактарамі і самаходнай машынай.

З фонду Прэзідэнта Беларусі па падтрымцы культуры і мастацтва будзе выдзелена Вр6 млн

на рэалізацыю культурна значных праектаў. Аднаведнае распараджэнне «Аб падтрымцы культуры і мастацтва» падпісаў 8 студзеня кіраўнік дзяржавы.

Выставу «Разам. Да 30-годдзя інстытута прэзідэнцтва ў Рэспубліцы Беларусь» Беларускага саюза мастакоў прадставілі ў Палацы мастацтваў.

11 студзеня пачало дзейнічаць падпісанае 19 чэрвеня 2020 года Пагадненне паміж урадам Рэспублікі Беларусь і ўрадам Расійскай Федэрацыі аб узаемным прызнанні віз і па іншых пытаннях, звязаных з уездам замежных грамадзян і асоб без грамадзянства на тэрыторыі дзяржаў – удзельніц Дагавора аб стварэнні Саюзнай дзяржавы.

ДЫНАСТЫЯ ДАВЫДЗЕНКАЎ: 57 ГАДОЎ З БДУ

Дынастыя Давыдзенкаў складаюць прафесары, дактары эканамічных навук, кандыдат навук, дацэнт, аўтары манаграфій і шэрагу навуковых публікацый. Агульны педагогічны стаж дынастыі Давыдзенкаў у БДУ – 57 гадоў.

Давыдзенка Леанід Мікалаевіч – доктар эканамічных навук, прафесар. Педагогічны стаж у БДУ – 29 гадоў.

Нарадзіўся 14 жніўня 1941 года ў вёсцы Залатаміно Кармянскага раёна Гомельскай вобласці.

У 1959 г. з адзнакай скончыў Мінскі фінансавы тэхнікум. З 1960 па 1964 г. служыў на Чарнаморскім флоце СССР у Крыме (г. Севастопаль, г. Феадосія). У 1972 г. скончыў Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт, па спецыяльнасці эканаміст. З гэтага ж года з'яўляўся выкладчыкам палітычнай эканоміі. З 1972 г. па 1975 г. навучаўся ў аспірантуры. У 1975 годзе абараніў кандыдацкую дысертацыю на тэму «Сацыяльна-эканамічная эфектыўнасць аграрна-прамысловага кааперавання». У 1989 годзе абараніў доктарскую дысертацыю ў Акадэміі грамадскіх навук пры ЦК КПСС (г. Масква) на тэму «Аграмаджванне працы і фарміраванне работніка-гаспадары ва ўмовах шматстайнасці формаў уласнасці». У 1991 г. рашэннем Дзяржаўнага камітэта СССР па народнай адукацыі было прысвоена навуковае званне прафесара.

З 1976 па 1978 гг. – лектар Мінскага абкама КПБ, а з 1978 па 1984 гг. – інструктар аддзела навукі і навучальных устаноў ЦК КПБ.

З 1984 па 1987 гг. – прарэктар па вячэрнім і завочным навучанні Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя У. І. Леніна, а з 1991 па 1997 гг. – загадчык кафедры эканамічных навук.

З 1997 па 2000 гг. – галоўны саветнік групы саветнікаў Прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь.

З 2000 г. да лістапада 2013 г. – загадчык кафедры эканамічнай тэорыі і эканамічнага выхавання БДПУ імя Максіма Танка, з 2013 г. па 2015 г. – загадчык кафедры эканомікі БДПУ імя Максіма Танка, з 1 верасня 2015 г. – прафесар кафедры міжнароднага турызму факультэта міжнародных адносін Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта.

Аўтар больш чым 450 навуковых і метадычных прац, шэрагу манаграфій і падручнікаў у галіне эканамічнай тэорыі, істытуцыянальнай рынкавай эканомікі. Суаўтар фундаментальных навуковых прац: «Беларуская энцыклапедыя» (т. 5, 1997 г.; т. 10, 2000 г.); «Дзяржаўнае рэгуляванне сацыяльна-эканамічных адносін» (1996 г.); «Асноўная ідэалогія беларускай дзяржавы» (2004 г.); «Мінск і мінчане: дзесяць стагоддзяў гісторыі (да 940-годдзя горада)» (2008 г.); «Беларусь: Людзі. Стан. Час» (2009 г.); «Духовна-маральнае выхаванне на аснове нацыянальных культурна-гістарычных і рэлігійных традыцый і каштоўнасцяў» (2010 г.).

З'яўляўся навуковым кіраўніком 14 эканамічных праектаў эканомікі ведаў. Узначальваў навуковыя праекты: «Права ўласнасці на прыродныя рэсурсы і іх эканамічная ацэнка ў Рэспубліцы Беларусь», «Прымежнае супрацоўніцтва: эканамічныя і істытуцыянальныя асновы», «Інвестыцыі ў сацыяльнае прадпрыемства: бар'еры і перспектывы ў сучасных умовах (на прыкладзе Расіі і Рэспублікі Беларусь)» і інш.

Навуковы рэдактар і суаўтар 10 падручнікаў для студэнтаў ВНУ, выпушчаных з грыфам Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь. Пад яго кіраўніцтвам распрацаваны навукова абгрунтаваны метадычныя рэкамендацыі па інвеставанні ў інавацыйныя праекты, сацыяльным прадпрыемствам, эканамічнай тэорыі і кіраванні інтэлектуальнай уласнасцю, міжнародным турызмам.

Леанід Мікалаевіч з'яўляўся членам экспертнага савета Вышэйшай атэстацыйнай камісіі (ВАК) СССР па эканамічнай тэорыі і сусветнай гаспадарцы, ВАК Беларусі. Быў членам экспертнага складу Беларускага рэспубліканскага фонду фундаментальных даследаванняў, экспертнага савета па аналізе праектаў фундаментальных даследаванняў у эканоміцы Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь. Быў членам саветаў па абароне доктарскіх і

кандыдацкіх дысертацый пры Беларускім дзяржаўным універсітэце, Беларускім дзяржаўным эканамічным універсітэце, НДЭІ Міністэрства эканомікі.

Падрыхтаваў 3 дактароў і 15 кандыдатаў навук. Узнагароджаны 2 медалямі СССР «За працоўнае адрозненне» і «Працоўную доблесць» (1971 г.), Ганаровай граматай Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь (2011 г.), знакам «Выдатнік адукацыі» і іншымі ганаровымі граматамі.

Алгарытм сямейнага жыцця Леаніда Мікалаевіча таксама вызначыўся ў камітэце камсамола Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта.

А. Л. Давыдзенка ў цэнтры

Давыдзенка Алена Леанідаўна – доктар эканамічных навук, прафесар (дачка Давыдзенкі Л. М.). Педагогічны стаж у БДУ – 26 гадоў.

У 1992 г. скончыла Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт па спецыяльнасці «Палітычная эканомія». У 1997 г. абараніла кандыдацкую дысертацыю на тэму «Механізм павышэння эфектыўнасці замежнаэканамічнай дзейнасці Рэспублікі Беларусь: на прыкладзе замежнаэканамічных сувязяў з Расіяй» у НДЭІ Міністэрства эканомікі Рэспублікі Беларусь.

З 1998 г. дацэнт кафедры міжнародных эканамічных адносін факультэта міжнародных адносін БДУ. У 2010 г. абараніла доктарскую дысертацыю на тэму: «Знешнегандлёвая палітыка краін з малой эканомікай ва ўмовах лібералізацыі міжнароднай гандлёвай сістэмы» ў БДЭУ. З 2011 г. прафесар кафедры міжнародных эканамічных адносін факультэта міжнародных адносін БДУ. У 2012 г. Алене Леанідаўне было прысвоена навуковае званне прафесара.

Аўтар больш чым 300 навуковых і навучальна-метадычных публікацый, сярод якіх 13 навучальных дапаможнікаў, 6 з якіх рэкамендаваны Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь, 8 манаграфій, 12 публікацый выдадзена за мяжой (за межамі СНД – у Грузіі, Польшчы, ЗША). Падрыхтавала 6 кандыдатаў навук па спецыяльнасці «сусветная эканоміка».

Удзельнічала ў працы доктарскіх саветаў па абароне дысертацый па эканамічных спецыяльнасцях у Беларускім дзяржаўным універсітэце, Беларускім дзяржаўным эканамічным універсітэце, Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь.

З 2017 г. член экспертнага савета па эканамічных навуках ВАК Рэспублікі Беларусь.

Прафесар Давыдзенка А. Л. з'яўлялася адказным выканаўцам Рэспубліканскай комплекснай мэтавай праграмы «Навуковае абгрунтаванне механізму росту канкурэнтаздольнасці беларускай эканомікі ва ўмовах інтэрнацыяналізацыі і рэгіянальнай эканамічнай інтэграцыі» на 2011–2015 гг. Удзельнічала ў падрыхтоўцы «Нацыянальнай праграмы развіцця экспарту Рэспублікі Беларусь на 2011–2015 гг.» у складзе навуковага калектыву. Навуковы кіраўнік гранта Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь на 2013–2014 гг. «Сацыяльны капітал у інавацыйным развіцці еўрапейскіх краін з малой эканомікай». Адказны выканавец навуковай тэмы на замову Еўразійскай эканамічнай камісіі сумесна з калектывам Фінансавага ўніверсітэта пры ўрадзе Расійскай Федэрацыі «Фарміраванне грашова-кредытных і валютных механізмаў забеспячэння фінансавай стабільнасці і эканамічнага росту з улікам перспектывы развіцця інтэграцыі ЕАЭС» на 2015–2016 гг. Навуковы кіраўнік тэмы «Сучасныя тэндэнцыі ў развіцці глабальнай лічбавай эканомікі» ДПНД Рэспублікі Беларусь на 2021–2025 гады.

Член рэдакцыйнай калегіі часопісаў «Эканоміка» Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, «Мытны веснік», «Веснік Інстытута эканомікі НАН Беларусі», рэдакцыйнай калегіі «Часопіса міжнароднага права і міжнародных адносін». Член навуковага савета па ДПНД секцыі «Эканоміка» ў Інстытуце эканомікі НАН Беларусі.

Прафесар Давыдзенка А. Л. з'яўляецца лаўрэатам прэміі Нацыянальнай акадэміі навук Рэспублікі Беларусь сярод маладых навукоўцаў за цыкл прац «Праблемы знешнеэканамічнай дзейнасці Рэспублікі Бе-

ларусь і асаблівасці інтэграцыі эканомікі рэспублікі ў сістэму светагаспадарчых сувязяў» (2002 г.). Стала лаўрэатам прэміі імя У. І. Пічэты БДУ ў намінацыі «Адукацыя» ў 2020 г. за цыкл прац на тэму «Краіны з малой эканомікай у сістэме міжнародных эканамічных адносін ва ўмовах інтэлектуалізацыі, экалагізацыі і лічбавізацыі сусветнай эканомікі». Узнагароджана шэрагам ганаровых граматаў БДУ і Інстытута эканомікі НАН Беларусі.

Давыдзенка Дзмітрый Леанідавіч – кандыдат юрыдычных навук, дацэнт, дактарант (сын Давыдзенкі Л. М.). Педагогічны стаж у БДУ – 2 гады.

У 2001 г. скончыў Маскоўскі дзяржаўны інстытут міжнародных адносін (МДІМА) па спецыяльнасці «Грамадзянскае права; прадпрыемальніцкае права; сямейнае права; міжнароднае прыватнае права». У 2004 г. абараніў у МДІМА дысертацыю на суісканне навуковай ступені кандыдата юрыдычных навук на тэму «Сусветная дамова як сродак урэгулявання прыватнаправавых спрэчак (па праве Расіі і некаторых замежных краін)» (спецыяльнасць 12.00.03). З лістапада 2022 г. дацэнт і вядучы навуковы супрацоўнік кафедры міжнароднага права ФМА Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта. З'яўляецца сертыфікаваным юрыстам.

Аўтар 2 манаграфій, суаўтар падручніка па медыяцыі, а таксама больш чым 100 навуковых артыкулаў і частак у манаграфіях на рускай, англійскай і нямецкай мовах.

Удзельнічаў у рэфармаванні прадпрыемальніцкага права Казахстана (2018) у якасці эксперта па праве Расіі.

Мае досвед юрыдычнай практыкі ў Расіі і іншых краінах з 2004 г. у сферы камерцыйнага права, судовы і арбітражнага разгляду з замежным элементам (тэлекамунацыі, страхаванне, паліўна-энергетычны комплекс, сельская гаспадарка, банкаўская дзейнасць, іншыя сферы прадпрыемальніцтва); у тым ліку ў якасці арбітра ў міжнародных арбітражах, у тым ліку па рэгламентах Міжнароднай гандлёвай палаты, Міжнароднага камерцыйнага арбітражнага суда і Марской арбітражнай камісіі пры Гандлёва-прамысловай палатце РФ (ГПП РФ), Расійскага арбітражнага цэнтра, а таксама эксперта па пытаннях расійскага і міжнароднага гандлёвага права ў замежных судах і міжнародных арбітражах.

У 2017–2019 г. працаваў галоўным экспертам Цэнтра арбітражу і пасярэдніцтва ГПП РФ і адказным сакратаром Марской арбітражнай камісіі (МАК) пры ГПП РФ.

У 2019–2022 г. працаваў дацэнтам кафедры міжнароднага прыватнага і грамадзянскага права МДІМА.

У 2020–2022 гг. – выканаўчы сакратар экспертна-метадычнага савета Арбітражнай камісіі расійскага камітэта Міжнароднай гандлёвай палаты (ICC Russia).

Член кіравання Цэнтра медыяцыі пры Асацыяцыі юрыстаў Расіі.

Уключаны ў спіс найлепшых спецыялістаў у сферы міжнароднага камерцыйнага арбітражу ва ўзросце да 45 гадоў у 2017–2022 гг. (міжнароднае рэйтынгавае агенцтва Who's Who Legal i Global Arbitration Review), у 2022 г. – у якасці аднаго з глабальных лідараў (Global leaders).

Уваходзіць у рэкамендаваныя спісы арбітраў Расійскага арбітражнага цэнтра, Ганконгскага міжнароднага арбітражнага цэнтра (HKIAC), Арбітражнага цэнтра паўднёвага Кітая (SCIA), калегій Арбітражнага цэнтра РСПП па міжнародных і транспартных спрэчках, Казахстанскага міжнароднага арбітражу, Палаты арбітражу (Мінск) і іншых арбітражных устаноў.

Член кансультацыйнага савета Міжнароднага цэнтра акадэмічных прававых даследаванняў (Індыя).

Ад'юнкт-саветнік Ex Curia International міжнароднага цэнтра па даследаванні практыкі альтэрнатыўных спосабаў вырашэння спрэчак (ADR).

Член рэдакцыйнага савета часопіса Палаты арбітражу пры Саюзе юрыстаў Рэспублікі Беларусь Chamber of arbitrators і рэдакцыйнай калегіі часопіса Гандлёва-прамысловай палаты РФ «Камерцыйны арбітраж».

Дынастыя Давыдзенкаў вядомая высокімі дасягненнямі ў розных напрамках навуковай, даследчай, выкладчыцкай дзейнасці. Прадстаўнікі дынастыі ўслаўляюць Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт і за межамі краіны.

Дар'я АРТАМОНАВА

ДЫНАСТЫЯ ШУПЛЯК І БУРАЧОНАК: 65 ГАДОЎ З БДУ

Дынастыя складаюць прафесар і кандыдат гістарычных навук, аўтары навуковых распрацовак, навучальных дысцыплін. Педагагічны стаж працы ў БДУ складае 65 гадоў.

Шупляк Пётр Алексеевич – прафесар гістарычных навук, дэкан гістарычнага факультэта (1991–1996). Педагагічны стаж у БДУ – 52 гады.

Нарадзіўся 8 верасня 1943 года ў в. Брускоўшчына Маладзечанскага раёна.

У 1969 г. пачаў працу на кафедры гісторыі новага і найноўшага часу гістарычнага факультэта. У 1970 г. скончыў гістарычны факультэт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта. У 1972–1975 гг. навучаўся ў аспірантуры Енскага ўніверсітэта імя Ф. Шылера ў Германіі.

У 1975 г. абараніў кандыдацкую дысертацыю «Прафсаюзы і стачачная барацьба ў Германіі ў перыяд сусветнага эканамічнага крызісу 1929–1933 гг.» (навуковы кіраўнік – прафесар М. Вайсбекер). У 1978 г. П. А. Шупляку было прысвоена званне дацэнта, у 1993 г. – прафесара.

З 1981 да 1991 гг. з’яўляўся намеснікам дэкана гістарычнага факультэта БДУ, у 1991–1996 гг. – дэканам гістарычнага факультэта. За гады кіраўніцтва Пятра Алексеевіча створаны новыя кафедры, дзейнасць якіх была накіравана на вывучэнне айчынных гісторыі. Для падрыхтоўкі спецыялістаў у галіне гісторыі было адкрыта беларускамоўнае аддзяленне, якое стала ўнікальным у сістэме падрыхтоўкі гісторыкаў у Рэспубліцы Беларусь. Былі адкрыты новыя напрамкі падрыхтоўкі кадраў – аддзяленне міжнародных адносін (з 1995 г. вылучылася ў самастойны факультэт міжнародных адносін), аддзяленне архівазнаўства і музеязнаўства.

З’яўляўся адным з галоўных ініцыятараў правядзення ў 1993 г. І Усебеларускай канферэнцыі гісторыкаў «Гістарычная навука і гістарычная адукацыя ў Рэспубліцы Беларусь (новыя канцэпцыі і падыходы)». Па ініцыятыве П. А. Шупляка ў 1993 г. быў створаны першы ў Беларусі спецыялізаваны навуковы гістарычны часопіс – «Беларускі гістарычны часопіс». У далейшым быў членам рэдкалегіі часопісаў «Беларускі гістарычны часопіс», «Беларуская мінуўшчына», «Веснік БДУ». У 1993–1996 гг. узначальваў Беларускую асацыяцыю гісторыкаў.

Пётр Алексеевіч – прадаўжальнік традыцый беларускай германістыкі. Навуковымі інтарэсамі на працягу ўсёй яго навукова-педагагічнай дзейнасці з’яўляліся гісторыя Германіі ў XX ст.; гісторыя працоўнага руху; сацыял-дэмакратычны рух на сучасным этапе.

Пётр Алексеевіч Шупляк быў узнагароджаны ў 1987 г. знакам «За выдатныя поспехі ў працы», у 2003 г. – знакам «Выдатнік адукацыі Рэспублікі Беларусь», граматамі Міністэрства народнай адукацыі. Падрыхтаваў двух кандыдатаў навук. Аўтар больш чым 50 навуковых прац.

Шупляк П.А. і Бурачонак А.В.

Бурачонак Александр Вячеславович – кандыдат гістарычных навук, дацэнт, з 2022 г. дэкан факультэта сацыякультурных камунікацый БДУ. Пляменнік П. А. Шупляка. Педагагічны стаж у БДУ – 13 гадоў.

Нарадзіўся ў 1985 г. у г. Маладзечна. У 2007 г. скончыў гістарычны факультэт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта па спецыяльнасці «гісторыя (айчынная і ўсеагульная гісторыя)». У 2008 г. скончыў магістратуру Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта па спецыяльнасці «айчынная гісторыя» (прысуджана ступень магістра гістарычных навук). У 2008–2011 гг. навучаўся ў аспірантуры на кафедры гісторыі Беларусі новага і найноўшага часу гістарычнага факультэта БДУ па спецыяльнасці «айчынная гісторыя». У 2013 г. абараніў дысертацыю на суісканне навуковай ступені кандыдата гістарычных навук на тэму «Развіццё прадпрыемства ў фабрычна-заводскай вытворчасці Беларусі (1861–1914 гг.)» (навуковы кіраўнік – доктар гістарычных навук прафесар А. Г. Кахановіч).

У 2011–2012 гг. працаваў малодшым навуковым супрацоўнікам Беларускага навукова даследчага інстытута дакументазнаўства і архіўнай справы, у 2012–2022 гг. – выкладчыкам, старшым выкладчыкам, дацэнтам кафедры гісторыі Беларусі новага і найноўшага часу, намеснікам дэкана па вучэбнай рабоце і адукацыйных інавацыях гістарычнага факультэта БДУ. Са снежня 2022 г. на пасадзе дэкана факультэта сацыякультурных камунікацый БДУ.

У 2014 г. Александр Вячеславовіч праходзіў павышэнне кваліфікацыі па праграме «Гісторыка-

культурная спадчына Беларусі ў ідэалагічнай і выхаваўчай рабоце» ў ДУА «Рэспубліканскі інстытут вышэйшай школы». У 2015 г. – павышэнне кваліфікацыі па праграме «Праектаванне і распрацоўка электронных навучальных матэрыялаў у сістэме інавацыйнай адукацыі» ў ДУА «Рэспубліканскі інстытут вышэйшай школы». У 2016 г. – павышэнне кваліфікацыі па адукацыйнай праграме «Выкарыстанне тэхналогій змяшанага навучання пры распрацоўцы электронных навучальных курсаў (на аснове сістэмы LMS Moodle)» у Беларускам дзяржаўным універсітэце. У 2019 г. – адукацыйны семінар «Распрацоўка вынікаў навучання: інструментарый, метадалогія і практыкум» (Сусветны банк). У 2019 г. – павышэнне кваліфікацыі па навучальнай праграме «Тэхналогіі з’яўшчыхся навучання ў вышэйшай школе «Методыка навучання праз адкрыццё: як навучаць усіх па-рознаму, але аднолькава» ў Беларускам дзяржаўным універсітэце.

У 2016 г. Александру Вячаслававічу ВАК Рэспублікі Беларусь было прысвоена навуковае званне «дацэнт» па спецыяльнасці «гісторыя».

У галіну навуковых інтарэсаў А. В. Бурачонка ўваходзяць гісторыя беларускай дзяржаўнасці, гісторыя прадпрыемства, сацыяльная гісторыя Беларусі.

Аўтар шэрагу навучальных дысцыплін: «Гісторыя беларускай дзяржаўнасці», «Гісторыя прадпрыемства ў Беларусі», «Сацыяльная гісторыя Беларусі», «Эканамічная гісторыя Беларусі», «Беларусь у гады Першай сусветнай вайны», «Сацыяльныя канфлікты ў гісторыі Беларусі», «Рынак і рынкавыя адносіны ў Беларусі: гісторыя і сучаснасць».

Аўтар звыш 80 навуковых публікацый.

А. В. Бурачонак з’яўляецца членам каардынацыйнага савета пры Міністэрстве адукацыі Рэспублікі Беларусь па развіцці гістарычнай навукі і адукацыі, членам навукова-метадычнага савета Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь, кіраўніком секцыі «Гісторыя і грамадазнаўства» ў НМУ «Нацыянальны інстытут адукацыі» Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь.

Александр Вячаслававіч быў узнагароджаны падзякай Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта (2015), граматай Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта (2018). У 2018 г. была прызначана стипендыя Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь як таленавітаму маладому навукоўцу. У 2021 г. быў узнагароджаны ганаровай граматай Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта. У 2022 г. быў занесены на Дошку пашаны Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта. У 2024 г. узнагароджаны Граматай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь.

Дынастыя Шупляк і Бурачонак справядліва можа ганарыцца сваімі дасягненнямі. Прадстаўнікі дынастыі ўнеслі вялікі ўклад у развіццё ўніверсітэта і гістарычнай навукі.

Дзмітрый СЦЯПАНАЎ,
загадчык музея гісторыі БДУ

РАЗМЕРКАВАННЕ: ГІСТОРЫІ ВЫПУСКНІКОЎ

Нягледзячы на тое, што прайшла толькі палова навучальнага года, студэнты апошніх курсаў ужо пачынаюць задумвацца, што іх чакае вясной. Практыка і досвед выпускнікоў паказвае, што месца для адпрацоўкі трэба шукаць загалі. Некалькі студэнтаў падзяліліся сваімі гісторыямі.

Таццяна Жузула атрымала спецыяльнасць «біяэкалогія» на біялагічным факультэце. Цяпер яна працуе ў Дзяржаўным камітэце судовых экспертыз.

Спачатку дзяўчына сама шукала месца, але потым убачыла заяўку на размеркаванне ў дэканате ад камітэта. Яе задаволілі прапанаваныя ўмовы і патрабаваныя навыкі, таму і вырашыла паспрабаваць сябе ў гэтай сферы. Яшчэ студэнткай яна прайшла сумоўе і патрапіла ў камітэт на перададипломную практыку, падчас якой і атрымала заяўку на размеркаванне.

Падрабязнасці сваёй працы дзяўчына расказаць не можа, бо падпісала пагадненне аб неразгалосванні, але падзялілася, што зараз праходзіць навучанне на пасаду судовага эксперта. Тэрмін навучання складае 6 месяцаў, пасля чаго ёй будзе неабходна здаць іспыт на прысваенне допуску да самастойнага правядзення экспертыз.

– Я навучаюся як эксперт-універсал, я змагу праводзіць як судова-біялагічную, так і судова-генетычную экспертызы. Навучанне на біяфаку дало мне веды, патрэбныя непасрэдна на месцы маёй працы, што істотна спрашчае працэс авалодвання прафесіяй.

Таццяна прызнаецца, што праца ёй вельмі падабаецца, хача для некаторых людзей яна можа здацца дастаткова спецыфічнай. Яна і надалей хоча павышаць сваю кваліфікацыю і паляпшаць свае навыкі.

Будучым выпускнікам яна раіць у першую чаргу вызначыцца, у якой сферы дзейнасці яны хацелі б паспрабаваць сябе, і шукаць прыдатныя варыянты.

– Не варта баяцца размеркавання. Напрыклад, мы маглі самі шукаць сабе месца будучай працы, але дэканат увесць час дасылаў усе магчымыя варыянты заявак, дзе кожны мог выбраць, што яму будзе даспадобы. Таму, калі знайсці самастойна не атрымліваецца, заўжды ёсць людзі, да якіх можна будзе звярнуцца па дапамогу.

Дар'я Папаламава – выпускніца гістарычнага факультэта. Працу яна пачала шукаць загалі, яшчэ ў студзені. Дапамог ёй добры знаёмы, які на той момант ужо доўгі час працаваў у Музеі гісторыі Вялікай Айчыннай вайны. Ён падказаў, што там ёсць вакантныя месцы.

Гэта зацікавіла Дар'ю, і ўжо да сярэдзіны сакавіка студэнтка ўладкавалася на працу. Пасля яна і

не разглядала іншыя варыянты, дзе праходзіць адпрацоўку. Дзяўчына трапіла ў культурна-адукацыйны аддзел, які займаецца правядзеннем экскурсій, музейных урокаў і квестаў.

Пра сваю працу выпускніца адклікаецца з цеплынёй. Ёй падабаецца падрыхтоўка мерапрыемстваў і распрацоўка тэматычных экскурсій.

– Было цікава рыхтаваць квест «Шлях да перамогі». Ён прызначаны для вучняў 5–7 класаў. Дзеці разгадвалі загадкі і тым самым засвойвалі інфармацыю пра Вялікую Айчынную вайну. Гэта сапраўдны выклік, бо з такім узростам працаваць няпроста.

Будучым выпускнікам дзяўчына раіць больш размаўляць з людзьмі, якія ўжо працуюць у тым месцы, якое яны разглядаюць для адпрацоўкі. Не саромецца нешта пытаць, даведвацца пра «ўнутраную кухню» і атмасферу ў калектыве.

Дар'я Шавердзіна скончыла біялагічны факультэт па спецыяльнасці «біялогія». Годнае працоўнае месца дзяўчына шукала доўга. Першапачаткова Дар'я хадзіла на сумоўі ў медыцынскія цэнтры на пасаду адміністратара, але то ёй не пасваў плаваючы графік, то працаўнік патрэбны быў непасрэдна на момант праходжання сумоўя. Да гэтага дзяўчына ўжо працавала на 0,5 стаўкі ў заамазеі, таму ў рэзюмэ быў досвед працы.

У выніку месца даспадобы яна знайшла ў Нацыянальным гістарычным музеі Рэспублікі Беларусь, а менавіта ў навукова-метадычным аддзеле, у сектары забеспячэння Дзяржаўнага каталога музейнага фонду Рэспублікі Беларусь. Аддзел, у якім зараз працуе выпускніца, займаецца вядзеннем сайта, сацыяльных сетак, рэестра дзяржкаталога і актуалізацыяй інфармацыі, падрыхтоўкай і правядзеннем рэспубліканскіх семінараў у музеях.

Праца ў дзяўчыны цікавая. У яе ўваходзяць не толькі офісныя задачы, але і камандзіроўкі.

– З пачатку месяца мы ўжо з'ездзілі ў Бярозаўскі і Вілейскі музеі. Там мы займаліся правёркай дакументацыі, зверкай звестак, ацэнкай актуальнасці экспазіцыі. Аказвалі дапамогу з гадавымі планамі ці кансультавалі па розных пытаннях. Можна сказаць, мы курыруем музеі нашай краіны ў якасці галоўнага метадычнага цэнтра.

Дар'я плануе застацца ў музеі і пасля размеркавання. Дзяўчыне вельмі падабаецца сяброўская і прыемная атмасфера ў калектыве і перспектывы, якія яна там бачыць.

– У нас у аддзеле мы дзелім абавязкі. Я займаюся выкладаннем прэс-рэлізаў, фатаграфій, рассыланнем па СМІ, унясеннем інфармацыі ў каталог. У загалі, у вядучых навуковых супрацоўнікаў больш вопыту ў складанні пагадненняў і дакументаў, але палітыка аддзела ў тым, што мы ўсе адзін аднаму дапамагаем.

Дзяўчына раіць будучым выпускнікам не ісці адразу туды, дзе ёсць начныя змены, і часцей хадзіць у розныя месцы на сумоўі. Часцяком ужо на гэтым этапе можна зразумець, якая атмасфера ў калектыве і якое ў арганізацыі стаўленне да супрацоўнікаў.

Дар'я Сарока таксама сёлета скончыла біялагічны факультэт.

Першапачаткова будучае месца адпрацоўкі дзяўчына шукала сама, аднак у арганізацыі, куды яна планавала трапіць, не аказалася вольных месцаў. Прычым даведлася пра гэта Дар'я ў апошні дзень перад размеркаваннем. Сама яна з Мінска, таму для яе было важна застацца ў сталіцы. Дэканат ёй у гэтым дапамог і падказаў добрае месца працы. Размеркавалі яе ў Галоўную дзяржаўную інспекцыю па насенняводстве, каранціне і абароне

раслін. Яна займаецца аховай тэрыторыі Рэспублікі Беларусь ад пранікнення каранцінных аб'ектаў. Усе біялагічныя аб'екты расліннага паходжання ад кармавых дабавак для жывёл і спецыяльных кветак, круп і агародніны з садавінай праходзяць кантроль у інспекцыі.

Праца выпускніцы прадугледжвае надгляд і агляд падкаранціннай прадукцыі, а таксама транспартных сродкаў і дакументаў. Яна працуе на мытным пункце, надглядае рээкспартную і імпортную прадукцыю.

– Мне падабаецца графік працы «два праз два», таму што ў мяне ёсць час для сябе сярод тыдня. Што да самой працы – цяжка адказаць. У мяне яна збольшага папяроявая, і я б нават сказала, што механічная. А я чалавек энергійны, люблю пастаянна даведвацца нешта новае.

Дзяўчына лічыць, што адпрацоўка – гэта карысная практыка. У яе выпадку – досвед узаемадзеяння з людзьмі ў працоўнай атмасферы і магчымасць спыніцца і зразумець, у які бок яна плануе рухацца далей.

– Думаю, у многіх выпускнікоў узнікаюць трывожныя думкі наконт будучыні, але адпрацоўка яе не вызначае. Вы можаце быць, кім хочаце, і працаваць пасля яе, дзе хочаце. Два гады праляцяць вельмі хутка.

Калі казаць пра сам этап пошуку размеркавання – не саромейцеся тэлефанаваць ва ўсе патэнцыйныя месцы працы. Так, гэта часам няёмка, але і там сядзяць людзі, якія калісьці былі на вашым месцы.

І апошняе – не здавайцеся і не падайдце духам, калі вам не падабаецца месца размеркавання, бо вы заўсёды можаце пераамерыкавацца. Не забывайце пра гэта, бо, калі вы і праўда хочаце, ведайце і памятайце, што ў вас усё атрымаецца.

Аляксандра Вакула скончыла біяфак па спецыяльнасці «біялогія (біятэхналогія)». Яна размеркавалася ў лабараторыю навуковага аддзела ДУ РНПЦ «Маці і дзіця».

Першапачаткова дзяўчына ішла туды пісаць курсавыя і дыплом, але ўжо тады зразумела, што хоча застацца там працаваць. Адзіная праблема, з якой у той момант сутыкнулася выпускніца, нежаданне дырэктара цэнтра браць на адпрацоўку біёлагаў. Тым не менш Аляксандра вельмі пашанцавала, і за некалькі тыдняў да размеркавання, калі яна ўжо нават паспела знайсці іншае месца, меркаванне дырэктара памянялася, і дзяўчына паспела перарабіць дакументы.

Аляксандра кажа, што пры размеркаванні самае галоўнае – знайсці месца, якое будзе падабацца. Бо тады час адпрацоўкі ляціць незаўважна. На сваім месцы працы яна займаецца распрацоўкай пратаколаў дыягностыкі генетычных захворванняў.

– Лабараторыя навуковая, таму будні ў нас доволі разнастайныя. Калі толькі пачала працаваць, рабіла аналізы, вучылася самастойна пісаць заключэнні па лабараторных даследаваннях. Паспела за гэтыя паўгода паўдзельнічаць у некалькіх пастаноўках NGS. Гэта секвеніраванне новага пакалення. Туды накіроўваюць пацыентаў, для якіх не ўдалося выявіць патагенную мутацыю простым секвеніраваннем. Канешне, і папяроявай працы хапае, асабліва ў канцы года, калі трэба напісаць шмат справаздач.

Выпускніца прызнаецца, што больш за ўсё ёй падабаецца разнастайнасць задач і магчымасць працягваць вучобу, бо пасля заканчэння адпрацоўкі яна плануе паступіць у аспірантуру.

Ганна КАЗАКОВА

«ГАЛОЎНАЕ НЕ ПАКІДАЦЬ ТОЕ, ШТО ЛЮБІШ»

II штогадовы фестываль-конкурс маладых дызайнераў адзення «Сузор'е» прайшоў у БДУ. У намінацыі «Конкурс адной мадэлі» дыпламам III ступені адзначаны студэнт другога курса факультэта сацыякультурных камунікацый Георгій Акінчыц.

ПРА ЎДЗЕЛ У КОНКУРСЕ «СУЗОР'Е»

У снежні на базе БДУ прайшоў другі сезон фестываля-конкурсу маладых дызайнераў адзення «Сузор'е». Гэта мерапрыемства праводзіцца з мэтай падтрымкі таленавітай моладзі, стварэння пляцоўкі для абмену творчымі ідэямі і вопытам, магчымасці прадэманстраваць патэнцыял і ўзровень прафесійнага майстэрства. Удзельнічалі студэнты і выкладчыкі ўстаноў адукацыі Рэспублікі Беларусь і Расійскай Федэрацыі. Сёлета былі прадстаўлены больш за 40 работ.

Вялікі плюс такіх мерапрыемстваў – творчая свабода. Пры падрыхтоўцы да конкурсу студэнты не абмяжоўваюцца зададзенай тэмай, ім не абавязкова прыносіць праект на праверку выкладчыку. Тут ты сам за сябе. На думку дызайнера, у гэтым і ёсць сапраўднае задавальненне.

Як высветлілася, Георгій Акінчыц прысутнічаў на мерапрыемстве ў мінулым годзе. Ён адзначыў, што сёлета ўзровень работ моцна ўзрос.

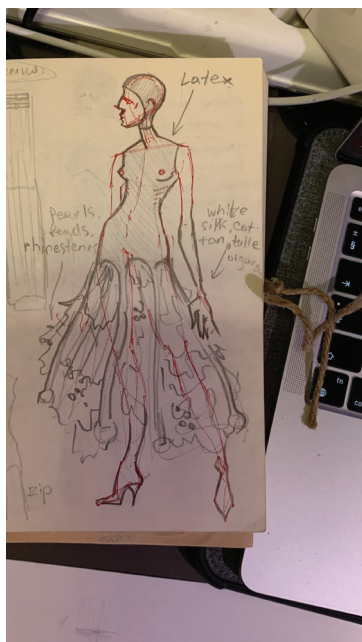
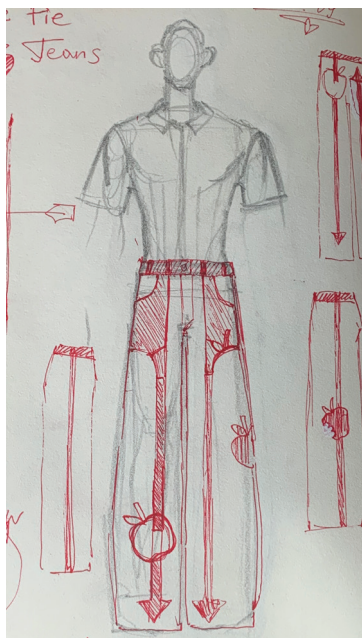
– Я не зусім згодны з рашэннем судзейскай камісіі, былі творчыя працы, якія я паставіў бы на вышэйшыя месцы. Думаў, што выбраць трох пераможцаў будзе немагчыма, бо ўсе студэнты праяўляюць сябе на максімум.

Акрамя таго, студэнт факультэта сацыякультурных камунікацый лічыць, што ўдзельнікі конкурсу «Сузор'е» не павінны канкураваць паміж сабой. На яго думку, такія мерапрыемствы лепш успрымаць як знаёмства з калегамі па цэху.

– Гэта не спартыўная гульня, і ў моманце ўжо нічога не вырашыць. Мне вельмі спадабаліся многія працы студэнтаў як з нашага ўніверсітэта, так і з іншых навучальных устаноў.

«THROUGH THE WAVES»: ЯК СТВАРАЎСЯ ВОБРАЗ

– Першапачаткова я хацеў выпрабаваць свае магчымасці і зрабіць гарсэт з суцэльнага стала дрэва. Ужо потым я прывязаў канцэпцыю шыкоўнага карабля, які рассякае хвалі. Адсюль

і з'явілася назва «Through the waves» («Скрозь хвалі»), – тлумачыць хлопец.

Дызайн адзення пачынаецца са стварэння малюнкаў. Эскіз да гэтага касцюма Гоша намаляваў усяго за пару хвілін у скетчбуку, а пасля больш за чатыры тыдні выношваў і пераасэнсоўваў ідэю. Працэс стварэння расцягнуўся на тры месяцы. Гэта была не бесперапынная праца. Больш за ўсё часу заняла жамчужына вобраза – драўляны гарсэт. Яго распрацоўка пачалася яшчэ ў верасні.

– Пакуль дазваляла надвор'е, я павінен быў зрабіць гарсэт з дрэва. Пасля заняткаў я хуценька ехаў дадому і да заходу сонца пілаваў. Для мяне гэта было своеасаблівым выпрабаваннем: паспею ці не. Нават калі гарсэт ужо быў адшліфаваны, я доўга думаў, як жа яго прыгожа завяршыць. Лак здаўся мне самым удалым рашэннем. А вось са спадніцай усё было куды прасцей ды хутчэй. Яе я сшыў за адну ноч, седзячы ў майстэрні з сяброўкай.

Да самага канца малады дызайнер не разумеў, якога выніковага выгляду сваёй працы ён хоча: больш ваяўнічага і грознага ці ўсё ж такі рамантычнага і летуценнага. Атрымаўся другі варыянт.

– Мадэль Алёна неверагодна падкрэсліла вобраз сваёй прыгажосцю. А спалучэнне цвёрдага, лакаванага, непрыступнага дрэва і бязладнай, хаатычнай спадніцы надало агульнаму выгляду больш рамантычнай настрой.

ПРА ВУЧОБУ НА ТВОРЧАЙ СПЕЦЫЯЛЬНАСЦІ

На думку хлопца, заняткі ва ўніверсітэце вельмі дапамагаюць зразумець, у якой галіне трэба развівацца.

– Я такі чалавек, што мне вельмі цяжка сесці за нешта, чым я не гару безумоўна. Універсітэт жа вучыць нас асновам асноў, хочацца нам гэтага ці не, але гэта трэба ў любой прафесіі. Акрамя таго, заняткі з выкладчыкамі вучаць дысцыпліне і цяпленню. Так, пасля гэтага семестра я ўмею шыць ужо восем відаў кішэняў, – жартуе Гоша.

ПРА ТВОРЧАСЦЬ І ПРАФЕСІЙНУЮ БУДУЧЫНЮ

Мода – літаральна жывы арганізм, які няспынна развіваецца і расце. Адзінае, што хоча студэнт ад прафесіі, – рэалізаваць свой творчы патэнцыял на ўсе сто і знайсці людзей, якія падзяляюць яго пазіцыю ў дызайне. Аднак ніякіх акрэсленых мэтай ён перад сабой не ставіць – ці проста не раскрывае свае творчыя планы.

Мой суразмоўца не любіць «сумную моду». На думку Гошы, гэта, можа, прыгожа і эстэтычна, але так плоска і зусім нічога не распаўядае пра чалавека, акрамя як пра любоў да «нармальнай вопраткі». Мода не проста адзенне на кожны дзень, а сапраўднае мастацтва, як жываліс або скульптура.

– На дадзены момант мне падабаецца рабіць тое, што выклікае ў людзей эмоцыі. У адным я ўпэўнены: сапраўдны дызайнер павінен валодаць абсалютнай гнуткасцю ва ўспрыманні сучаснасці, мінулага і будучыні. Каб не ўвайсці ў гісторыю як майстар аднаго эскіза, трэба быць маладым галавой да канца дзён. У гэтай справе няма месца закасячэннасці розуму. Будзь сабой, нясі сваю праўду і свой стыль.

Марыя КАРКВЕЛІС

МІХАІЛ ГЕРАСІМАВІЧ ЕЛІСЕЕЎ: ШТРЫХІ ДА ПАРТРЭТА

17 студзеня споўнілася 85 гадоў з дня нараджэння вядомага беларускага навукоўца-гісторыка, кандыдата гістарычных навук, дацэнта Міхаіла Герасімавіча Елісеева.

М. Г. Елісееў нарадзіўся 17 студзеня 1940 г. у в. Кашалёва Буда-Кашалёўскага раёна Гомельскай вобласці. Па заканчэнні СШ № 2 г. Буда-Кашалёва ў 1956 г. паступіў на гістарычны факультэт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, па завяршэнні якога працаваў настаўнікам. У кастрычніку 1963 г. ён быў залічаны аспірантам па кафедры гісторыі новага і найноўшага часу БДУ. Яго навуковым кіраўніком быў прызначаны загадчык кафедры прафесар Л. М. Шнеерсон.

Сферай навуковых інтарэсаў М. Г. Елісеева стала сучасная гісторыя Германіі – замежная палітыка ФРГ, узаемаадносіны дзвюх нямецкіх дзяржаў – ФРГ і ГДР. Падчас вучобы ў аспірантуры ён быў накіраваны ў Берлінскі ўніверсітэт імя Гумбальта ў якасці стажора-аспіранта, дзе куратарства над ім ажыццяўляў вядомы навуковец-гісторык і антыфашыст Вальтэр Бартэль. Па заканчэнні аспірантуры М. Г. Елісееў быў прыняты на працу выкладчыкам кафедры гісторыі новага і найноўшага часу БДУ, спачатку асістэнтам, затым старшым выкладчыкам, з 1973 г. – в. а. дацэнта, а з 1976 г. – дацэнтам гэтай жа кафедры.

У 1971 г. М. Г. Елісееў абараніў кандыдацкую дысертацыю на тэму «Заходнегерманская палітыка міжнароднай ізаляцыі ГДР і яе крах». У 1975 г. была апублікавана яго манаграфія «Бон і ГДР. Як пацярпела правал на міжнароднай арэне палітыка ХДС/ХСС, накіраваная супраць ГДР (1949–1969 гг.)». Кніга мела ў аснове арыгінальны нямецкі матэрыял, у ёй былі паказаны складанасці ўзаемаадносін паміж дзвюма нямецкімі дзяржавамі, якія ўвабралі ў сябе комплекс праблем біпалярнага свету, халоднай вайны, міжнароднага права і міжнароднай палітыкі. Грунтоўна былі разгледжаны ўзаемаадносіны ФРГ і ГДР з моманту іх узнікнення і да

ўсеагульнага прызнання ГДР і прыняцця дзвюх нямецкіх дзяржаў у ААН.

У 1976 г. М. Г. Елісееў быў пераведзены на пасаду старшага навуковага супрацоўніка для падрыхтоўкі доктарскай дысертацыі, тэмай якой стала даследаванне ролі СвДП у сістэме парламенцкіх партый ФРГ у кантэксце праблем усходняй і германскай палітыкі. Па заканчэнні дактарантуры М. Г. Елісееў падрыхтаваў доктарскую дысертацыю, рэкамендаваную да абароны, аднак цяжкасці з публікацыяй манаграфіі і загружанасць дактаранта грамадска-палітычнай працай абарону адцягвалі. У 1989 г. будзе апублікавана кніга «Паміж канфрантацыяй і разрадкай. СвДП у партыйнай сістэме ФРГ: праблемы «ўсходняй» палітыкі». У ёй асвятлялася важная частка гісторыі палітычнага нямецкага лібералізму пасля Другой сусветнай вайны. Аўтар даследаваў сацыяльныя і ідэйна-палітычныя плыні ў СвДП, эвалюцыю гэтай партыі ў бок рэалізму, барацьбу групавак, расколы партыі і, самае галоўнае, замежнапалітычную ролю па комплексе ўсёй «усходняй палітыкі» ФРГ. Кніга закланула сацыялогію парламентарызму, у ёй былі дадзеныя партрэтныя замалёўкі бачных дзеячаў ФРГ і СвДП, а таксама іншых палітычных партый. Тут утрымліваліся два характэрныя назіранні аўтара – слабасць тэарэтыка-палітычнай базы СвДП і спробы рэанімаваць лібералізм, які не апраўдаў сябе ў гады Веймара, а затым ператварыў у «сацыяльны лібералізм» сучасны абноўлены лібералізм.

У 1989 г. выйшла новая кніга М. Г. Елісеева ў суаўтарстве з У. Е. Снапкоўскім – «Дзве германскія дзяржавы і еўрапейская бяспека. Гісторыя і сучаснасць». У ёй было паказана, што ГДР іграла важную ролю ў справе захавання свету ў Еўропе. Дзве нямецкія дзяржавы ў двухблокавай палітыцы паступова эвалюцыянавалі ў бок мірнага суіснавання. Напружаныя адносіны паміж ФРГ і ГДР ніколі не прыводзілі да ваенных дзеянняў. Хоць адмоўнага ў палітыцы паміж ФРГ і ГДР было шмат, але сістэмнае пераўзыходзіла, што падтрымлівала мір у Цэнтральнай Еўропе.

У наш час, калі з палітычнай карты зніклі і ГДР, і СССР, радыкальна змянілася геапалітычная сітуацыя ў свеце, многае з гісторыі ФРГ успрымаецца ў іншым ракурсе. Але няма сумневаў у тым, што трапныя характарыстыкі дзейнасці вядомых нямецкіх палітыкаў Г. Коля, Г.-Д. Геншэра, Г. Шміта, В. Шэеля, дадзеныя М. Г. Елісеевым у яго працах, не страцілі сваёй актуальнасці. Кіруючыя колы ФРГ выкарыстоўвалі і выкарыстоўваюць усё магчымае, каб абараніць свае нацыянальна-дзяржаўныя інтарэсы.

Усяго М. Г. Елісеевым было апублікавана каля 50 навуковых прац – названыя манаграфіі, артыкулы ў калектыўных зборніках, навукова-метадыч-

ная літаратура. Шматлікія творчыя распрацоўкі праблем найноўшай гісторыі Германіі высунылі яго ў лік найбуйнейшых спецыялістаў нашай краіны ў сферы гістарычнай германістыкі.

Навукова-даследчую працу М. Г. Елісееў паспяхова спалучаў з педагогічнай дзейнасцю. У памяці студэнтаў гістарычнага факультэта ён застаўся перш за ўсё як выдатны лектар. Чытаў курсы па найноўшай гісторыі Захаду, гісторыі краін Азіі і Афрыкі, а таксама змястоўныя і тэарэтычныя абгрунтаванні спецкурсы па актуальных праблемах гісторыі і сучаснасці ФРГ, праблемах нацыянальна-вызваленчых рухаў і сучаснай эканомікі, культуры, палітыкі вызваленых краін для студэнтаў-гісторыкаў, а таксама для студэнтаў замежных краін, што вучыліся ў БДУ. Студэнты высока ацэньвалі ўзровень яго лекцый. Пры вывучэнні меркавання студэнтаў наконт прафесійных і асабістых якасцяў дацэнта М. Г. Елісеева (такія апытанні праводзіліся ў канцы 1980-х – пачатку 1990-х гг.) быў атрыманы высокі бал – 8,6.

М. Г. Елісееў быў чалавекам з актыўнай жыццёвай пазіцыяй, карыстаўся вялікай павагай і аўтарытэтам у калектыве гістарычнага факультэта, уваходзіў у склад мясцама і парткама БДУ, а ў 1980–1983 гг. узначальваў партыйную арганізацыю ўніверсітэта. Для яго як кіраўніка велізарнага калектыву былі характэрны дэмакратызм, дыпламатычнасць, прынцыповасць у адстойванні сваіх поглядаў. У перыяд кіраўніцтва парткамам БДУ ён з'яўляўся членам Мінскага гаркама, Маскоўскага райкама КПБ, дэпутатам Маскоўскага раённага Савета дэпутатаў працаўнікоў. Часта выступаў з дакладамі па пытаннях выхаваўчай працы на навукова-практычных канферэнцыях, якія праводзіліся гарадскімі і раённымі партыйнымі камітэтамі. Актыўная навуковая і грамадская дзейнасць М. Г. Елісеева атрымала належнае прызнанне. Ён быў узнагароджаны ганаровымі граматамі ЦК ВЛКСМ, ЦК ЛКСМБ, Мінвуза БССР, неаднаразова – ганаровымі і граматамі рэктарата БДУ, у 1982 г. быў адзначаны Ганаровай граматай Вярхоўнага Савета БССР.

М. Г. Елісееў добра валодаў нямецкай мовай, часта выступаў перакладчыкам на афіцыйных прыёмах, пры чытанні лекцый замежнымі палітыкамі і навукоўцамі. Ён неаднаразова бываў у ГДР, ФРГ як стажор, удзельнік навуковых канферэнцый, які кіраўнік студэнцкіх груп, які выезджалі на практыку ў Енскі ўніверсітэт імя Ф. Шылера.

На працягу многіх гадоў М. Г. Елісееў з'яўляўся членам савета гістарычнага факультэта, савета па прысуджэнні навуковых ступеняў кандыдата гістарычных навук, у 1978–1984 гг. – членам савета ўніверсітэта.

Міхаіл Герасімавіч Елісееў заўчасна сышоў з жыцця 5 жніўня 1997 г. пасля цяжкай хваробы. Шматлікія свае жыццёвыя і творчыя планы ён не змог ажыццявіць. У памяці наступных пакаленняў выпускнікоў гістарычнага факультэта ён застаўся не толькі як выдатны прафесіянал, але і як сардэчны чалавек, які заўсёды мог даць параду, выслухаць і зразумець, прыйсці на дапамогу таму, хто ў ёй меў патрэбу.

Міхаіл СТРАЛЕЦ, доктар гістарычных навук, прафесар, Вольга РАДЗЬКОВА, кандыдат гістарычных навук, дацэнт

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт аб'яўляе конкурс

на замяшчэнне пасады прафесарска-выкладчыцкага складу

Найменне пасады	Кваліфікацыйныя патрабаванні да пасады паводле АҚДП і службовай інструкцыі
Загадчык	Вышэйшая адукацыя, наяўнасць навуковай ступені доктара ці кандыдата навук, навуковых прац ці вынаходстваў, патэнтаў, стаж працы на пасадах педагогічных, навуковых работнікаў, пасадах кіраўнікоў ці спецыялістаў, праца якіх адпавядае напрамку адукацыі кафедры, не менш за 7 гадоў.
Прафесар	Вышэйшая адукацыя, навуковая ступень доктара ці кандыдата навук, наяўнасць навуковых прац ці вынаходстваў, патэнтаў, стаж працы на пасадах педагогічных, навуковых работнікаў, пасадах кіраўнікоў ці спецыялістаў, праца якіх адпавядае напрамку адукацыі кафедры, не менш за 7 гадоў.
Дацэнт	Вышэйшая адукацыя, навуковая ступень доктара ці кандыдата навук, наяўнасць навуковых прац ці вынаходстваў, патэнтаў, стаж працы на пасадах педагогічных, навуковых работнікаў, пасадах кіраўнікоў ці спецыялістаў, праца якіх адпавядае напрамку адукацыі кафедры, не менш за 5 гадоў.

¹(дацэнт, прафесар, намеснік загадчыка агульнаўніверсітэцкай кафедры, загадчыка кафедры)

Факультэт журналістыкі аб'яўляе конкурс на замяшчэнне вакантных пасады:	
Найменне пасады і кафедры	Тэрмін абрання на пасаду ¹
Загадчык кафедры тэлебачання і радыёвяшчання	3 гады
Прафесар кафедры перыядычнага друку і вэб-журналістыкі	1 год
Дацэнт кафедры перыядычнага друку і вэб-журналістыкі	3 гады
Дацэнт кафедры перыядычнага друку і вэб-журналістыкі	2 гады
Прафесар кафедры медыялогіі	2 гады
Дацэнт кафедры медыялогіі	4 гады
Дацэнт кафедры медыялогіі	4 гады
Дацэнт кафедры тэхналогій камунікацыі і сувязі з грамадскасцю	4 гады
Месца (адрас) і тэрмін прыёму заявы для ўдзелу ў конкурсе: г. Мінск, вул. Кальварыйская, 9, каб. 301; да 19 лютага. Месца (адрас) і дата правядзення конкурсу: г. Мінск, вул. Кальварыйская, 9, каб. 323; да 23 сакавіка.	

Факультэт геаграфіі і геаінфарматыкі аб'яўляе конкурс на замяшчэнне вакантных пасады	
Найменне пасады і кафедры	Тэрмін абрання на пасаду ¹
Загадчык кафедры фізічнай геаграфіі свету і адукацыйных тэхналогій	5 гадоў
Загадчык кафедры агульнага землезнаўства і гідраметэаралогіі	5 гадоў
Прафесар кафедры агульнага землезнаўства і гідраметэаралогіі	5 гадоў
Дацэнт кафедры глебазнаўства і геаінфармацыйных сістэм	1 год
Дацэнт кафедры рэгіянальнай геалогіі	1 год
Месца (адрас) і тэрмін прыёму заявы для ўдзелу ў конкурсе: г. Мінск, вул. Ленінградская, 16, каб. 314; да 19 лютага. Месца (адрас) і дата правядзення конкурсу: г. Мінск, вул. Ленінградская, 16, каб. 213; да 23 сакавіка.	

Факультэт філасофіі і сацыяльных навук аб'яўляе конкурс на замяшчэнне наступных пасады ПВС:	
Найменне пасады і кафедры	Тэрмін абрання на пасаду ¹
Загадчык кафедры агульнай і медыцынскай псіхалогіі	1 год
Месца (адрас) і тэрмін прыёму заявы для ўдзелу ў конкурсе: г. Мінск, вул. Кальварыйская, 9, каб. 528; да 19 лютага. Месца (адрас) і дата правядзення конкурсу: г. Мінск, вул. Кальварыйская, 9, каб. 528; да 23 сакавіка.	

